

Bruxelles, 7 martie 2023
(OR. en)

7089/23

EDUC 83
ENV 200
CLIMA 109
SOC 159
JEUN 45
EMPL 114

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului privind aptitudinile și competențele pentru tranziția verde

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile Consiliului sus-menționate, aprobate de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 7 martie 2023.

Concluziile Consiliului privind aptitudinile și competențele pentru tranziția verde

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTEȘTE contextul politic în ceea ce privește aptitudinile și competențele pentru tranziția verde, astfel cum figurează în anexa la prezentele concluzii.

EVIDENȚIAZĂ concluziile Consiliului European din 9 februarie 2023¹, în care se solicită acțiuni mai îndrăznețe și mai ambițioase pentru a dezvolta în continuare aptitudinile necesare pentru tranziția verde și cea digitală prin educație, formare, perfecționare și recalificare, astfel încât să se facă față provocărilor legate de deficitul de forță de muncă și de transformarea locurilor de muncă, inclusiv în contextul provocărilor demografice.

SALUTĂ inițiativa propusă pentru Anul european al competențelor 2023 și SUBLINIAZĂ necesitatea unor eforturi comune în ceea ce privește recalificarea și perfecționarea profesională pentru tranziția verde într-un mod echitabil din punct de vedere social, favorabil incluziunii și just, precum și stimularea competitivității întreprinderilor europene și a rezilienței societății europene.

RECUNOAȘTE CĂ:

1. Provocările la nivel mondial în materie de mediu, climă și biodiversitate necesită un răspuns global urgent. Tranziția verde și orientarea către durabilitate, inclusiv tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, declanșează necesitatea unei transformări fundamentale a societății noastre într-o gamă largă de sectoare. Europa trebuie să conducă prin puterea exemplului, îndeplinind obiective ambițioase în materie de mediu, climă și biodiversitate, consolidând creșterea economică, competitivitatea și crearea de locuri de muncă de calitate, dar protejând în același timp mediul și asigurând o tranziție justă către o economie circulară și mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.

¹ Concluziile Consiliului European adoptate în cadrul reuniunii extraordinare din 9 februarie 2023 (EUCO 1/23).

2. Pentru a-și menține avantajul competitiv în ceea ce privește tehnologiile pentru tranziția verde și pentru dezvoltarea durabilă, Uniunea Europeană trebuie să intensifice în mod semnificativ dezvoltarea, implementarea și activitățile de demonstrare pe scară largă a noilor tehnologii în toate sectoarele și în întreaga piață unică, construind lanțuri valorice noi și inovatoare. Vor fi create noi „locuri de muncă verzi”, în timp ce unele locuri de muncă vor fi înlocuite, iar altele vor fi redefinite, necesitând modificarea seturilor de competențe.
3. Este esențial să se valorifice angajamentul și sensibilizarea cu privire la tranziția verde și la dezvoltarea durabilă în societate în general. Un element fundamental pentru facilitarea tranziției verzi și a dezvoltării durabile este dobândirea de competențe-cheie în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, inclusiv din primii ani de viață, care ar trebui avută în vedere în cadrul tuturor nivelurilor și tipurilor de educație, formare și parcursuri de învățare. Este important să se urmărească o abordare a durabilității la nivelul întregii instituții, care să includă toate domeniile de activitate. Pe baza Recomandării Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă², sunt necesare urgent eforturi de sprijinire a sistemelor de educație și formare în luarea de măsuri privind dezvoltarea aptitudinilor și competențelor pentru tranziția verde.
4. Aptitudinile, competențele și seturile de competențe necesare pentru tranziția verde sunt diverse prin natura lor și continuă să apară și să fie definite. GreenComp³, cadrul european de competențe în materie de durabilitate, descrie „competențele în materie de durabilitate” ca acoperind cunoștințele, competențele și atitudinile de care au nevoie cursanții de toate vârstele pentru a trăi, a lucra și a acționa în mod durabil. „Competențele verzi” se referă la competențele profesionale de care este nevoie în toate sectoarele și la toate nivelurile de pe piața forței de muncă pentru tranziția verde, inclusiv crearea de noi locuri de muncă verzi. Acestea se referă, de asemenea, la competențele transversale necesare pentru a permite gândirea critică, gândirea sistemică, soluționarea problemelor și inovarea.

² JO C 243, 27.6.2022, p. 1.

³ Comisia Europeană, Centrul Comun de Cercetare, *GreenComp, cadrul european de competențe în materie de durabilitate*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022.

5. Tranziția verde poate avea succes numai dacă UE dispune de forța de muncă calificată pentru aceasta. Astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei privind Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete⁴, deficitele de forță de muncă, determinate pe baza ratei locurilor de muncă vacante, s-au dublat între 2015 și 2021 în sectoarele considerate esențiale pentru tranziția verde, iar cererea de competențe tehnice pentru tranziția verde este în creștere. Competențele verzi și perfecționarea și recalificarea forței de muncă vor fi necesare de urgență pentru a realiza tranziția către o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă. Politicile de educație și formare inițială și continuă, formală și non-formală, și investițiile orientate către aptitudini și competențe pentru tranziția verde reprezintă cheia rezilienței și prosperității viitoare a Europei.
6. Educația și formarea profesională (EFP) inițială și continuă, învățământul superior și învățarea în rândul adulților joacă un rol esențial în răspunsul la necesitatea de a contracara schimbările climatice și de a se adapta la acestea, de a stopa și a inversa declinul biodiversității și de a transforma tranziția verde într-o realitate, prin înzestrarea tinerilor și a adulților cu aptitudinile și competențele de care au nevoie pentru a prospera pe o piață a muncii și o societate în continuă evoluție și prin contribuția la dezvoltarea de soluții verzi prin inovare tehnologică și socială. Prin cooperare transnațională, de exemplu prin alianțele universităților europene și centrele de excelență profesională, EFP inițială și continuă și învățământul superior își pot consolida contribuția la tranziția verde și la dezvoltarea durabilă.
7. Răspunzând nevoilor diferitelor tipuri de cursanți și ale pieței forței de muncă, EFP și sistemele de învățământ superior pot promova capacitatea de inserție profesională, incluziunea socială, coeziunea socială și egalitatea de gen, pot facilita recalificarea și perfecționarea profesională, inclusiv prin oportunități flexibile și agile de învățare pe tot parcursul vieții, și pot contribui, de asemenea, la creșterea numărului de lucrători calificați. În acest context și în funcție de circumstanțele naționale, învățarea în rândul adulților poate spori, de asemenea, participarea adulților la formare pe tot parcursul vieții profesionale, în conformitate cu nevoile de perfecționare și recalificare pentru tranziția verde.

⁴ COM(2023) 62 final.

CONVINE CĂ:

1. Adaptarea EFP inițiale și continue, a învățământului superior și a învățării în rândul adulților pentru a sprijini tranziția verde necesită cartografierea nevoilor actuale și viitoare în materie de competențe, inclusiv identificarea unor noi profiluri profesionale și seturi de competențe, a nevoilor profesionale și a lacunelor în materie de competențe. Cooperarea dintre furnizorii de educație și de formare (atât publici, cât și privați), autoritățile publice, organizațiile de cercetare, serviciile de ocupare a forței de muncă, partenerii sociali, întreprinderile și alte părți interesate relevante, atât la nivel național, cât și regional, este esențială pentru identificarea acestor nevoi emergente în materie de competențe pe piața forței de muncă. În plus, monitorizarea tranziției cursanților către piața forței de muncă, de exemplu prin monitorizarea parcursului profesional al absolvenților, poate contribui la furnizarea de informații cu privire, de exemplu, la corelarea cererii și a ofertei de locuri de muncă și la relevanța aptitudinilor și competențelor dobândite.
2. Instrumentele de informare privind competențele pot sprijini în continuare identificarea nevoilor actuale și viitoare în materie de competențe. În acest context, taxonomia europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO)⁵ pentru tranziția verde poate contribui la o înțelegere comună a competențelor necesare pentru o tranziție verde de succes pe piața forței de muncă și, de exemplu, poate facilita mobilitatea cursanților și a lucrătorilor în cadrul UE. Aceste instrumente pot ajuta, de asemenea, statele membre și furnizorii de educație și formare să identifice elementele verzi care ar putea face parte din EFP inițială și continuă sau din calificările și oportunitățile de învățare din învățământul superior, precum și din învățarea în rândul adulților.
3. Asigurarea unui conținut actualizat și relevant al EFP inițiale și continue, al învățământului superior și al învățării în rândul adulților este imperativă având în vedere schimbările în profilurile profesionale și apariția unor noi profesii ca urmare a tranziției verzi. Educația și formarea profesională și învățământul superior ar trebui, atunci când este relevant și în deplină conformitate cu autonomia instituțională și libertatea academică, să fie revizuite în consecință, prin crearea de noi calificări sau prin integrarea competențelor verzi în calificările existente.

⁵ ESCO (clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor) este clasificarea europeană multilingvă a aptitudinilor, competențelor și ocupațiilor.

4. Furnizarea de educație și formare ar trebui să corespundă nevoilor celor care încep educația și formarea inițială, precum și nevoilor persoanelor care trebuie să își actualizeze aptitudinile și competențele ca răspuns la cerințele locului lor de muncă actual sau la tranziția către noi locuri de muncă și sectoare în expansiune. Prin urmare, este necesar ca statele membre, precum și furnizorii de EFP și instituțiile de învățământ superior să exploreze modalități inovatoare și flexibile de a oferi oportunități de învățare pentru competențele verzi, inclusiv în domeniile STIAM, atunci când acest lucru este fezabil, prin dezvoltarea unor module de învățare mici și adaptate care să poată conduce, printre altele, la microcertificate. În plus, este necesar, de asemenea, să se dezvolte învățarea în rândul adulților la nivel secundar și terțiar, printre altele, prin cursuri de învățare flexibile care să permită actualizarea, extinderea și aprofundarea competențelor. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție validării și recunoașterii realizărilor anterioare în domeniul muncii și al competențelor dobândite, precum și, în funcție de contextul național, certificării sau acreditării aptitudinilor și competențelor relevante. În timp ce învățarea la locul de muncă, inclusiv stagiile și uceniciile, contribuie la tranzițiile de pe piața forței de muncă, găsirea unor locuri de muncă relevante poate fi dificilă în industriile care apar rapid, precum și în întreprinderile care trebuie să se adapteze la noile circumstanțe. Prin urmare, sunt necesare modalități alternative de a oferi oportunități de învățare la locul de muncă pentru a-i ajuta pe cursanți să dobândească noi competențe verzi.

5. Cadrele didactice și formatorii din EFP inițială și continuă, învățământul superior și învățarea în rândul adulților joacă un rol esențial în tranziția verde, prin înzestrarea cursanților cu aptitudini și competențe profesionale, tehnice și de altă natură actualizate, atât în industriile verzi emergente, cât și pentru a răspunde cerințelor în schimbare din industriile existente. Prin urmare, este esențial să se dezvolte și să se actualizeze în continuare cunoștințele, aptitudinile și competențele cadrelor didactice, ale formatorilor și ale personalului prin sprijinirea oportunităților de dezvoltare profesională continuă, valorificând implicarea în activități educaționale axate pe aptitudini și competențe pentru tranziția verde în parcursurile profesionale și promovând colaborarea și învățarea reciprocă între furnizorii de EFP, instituțiile de învățământ superior, organizațiile de cercetare, întreprinderi și alte părți interesate. În plus, conducerea în cadrul organizațiilor de educație și formare este esențială pentru consolidarea și sprijinirea acestei evoluții.
6. Sunt necesare măsuri specifice pentru a atrage tinerii și adulții, indiferent de gen și de mediul socioeconomic, inclusiv tinerii și adulții din zonele rurale și îndepărtate, cum ar fi regiunile ultraperiferice ale UE, să se implice în oportunități de învățare pentru competențe verzi. Acestea includ, după caz și în deplină conformitate cu autonomia instituțională și cu libertatea academică, eliminarea obstacolelor și barierelor existente din calea tuturor tipurilor de învățare, cum ar fi aspecte legate de mobilitate, accesibilitate, inegalități de gen și stereotipuri, orientare, informare, sprijin financiar pentru persoane, servicii de sprijin pentru cursanți și recunoașterea studiilor anterioare. Participarea atât a femeilor, cât și a bărbaților ar trebui încurajată și sprijinită în mod egal prin sisteme eficiente de orientare pe tot parcursul vieții, consolidate prin educația inițială și formarea continuă a consilierilor de orientare profesională și a altor profesioniști din domeniul orientării profesionale.

INVITĂ STATELE MEMBRE, ținând seama în mod corespunzător de autonomia instituțională și de libertatea academică și în conformitate cu circumstanțele naționale, să ia în considerare aspectele de mai sus atunci când:

1. continuă dezvoltarea competențelor-cheie și a competențelor de durabilitate din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, inclusiv din primii ani de viață, la toate nivelurile și în toate tipurile de educație, formare și parcursuri de învățare⁶;
2. dezvoltă sisteme și oferte de educație și formare profesională inițială și continuă și de învățământ superior pentru tranziția verde, precum și pentru învățarea în rândul adulților, de exemplu prin microcertificate;
3. implică furnizorii de educație și formare, organizațiile de cercetare, angajatorii, partenerii sociali și alte părți interesate relevante în identificarea în comun a nevoilor de recalificare și perfecționare pentru tranziția verde, inclusiv cooperarea dintre sectorul public și cel privat;
4. sprijină și încurajează furnizorii de EFP inițială și continuă, instituțiile de învățământ superior și organizațiile de învățare în rândul adulților în dezvoltarea și furnizarea de oportunități de învățare pentru tranziția verde, inclusiv oportunități de învățare în domeniile STIAM;
5. sprijină cadrele didactice, formatorii, personalul, profesioniștii din domeniul orientării profesionale și liderii să dobândească și să-și actualizeze cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare pentru a contribui la tranziția verde și la dezvoltarea durabilă, prin promovarea formării inițiale și a dezvoltării profesionale continue;

⁶ În conformitate cu Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă și cu Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (JO C 189, 4.6.2018, p. 1).

6. încurajează și sprijină participarea persoanelor la oportunitățile de învățare, perfecționare sau recalificare, atât în cadrul educației formale și non-formale, cât și în mobilitatea pentru tranziția verde;
7. utilizează instrumentele și programele de finanțare disponibile la nivelul UE și la nivel național, cum ar fi Erasmus+ și FSE+, pentru a sprijini aptitudinile și competențele pentru tranziția verde, inclusiv schimbul de bune practici și activitățile de învățare reciprocă.

INVITĂ COMISIA, ținând seama în mod corespunzător de subsidiaritate și de circumstanțele naționale, să țină seama de aceste concluzii pentru:

1. promovarea învățării reciproce și a schimbului de bune practici privind aptitudinile și competențele pentru tranziția verde între statele membre, partenerii sociali, furnizorii de educație și formare, organizațiile de cercetare, industrii și alte părți interesate relevante;
2. sprijinirea cooperării transnaționale și a schimbului de bune practici legate de aptitudinile și competențele pentru tranziția verde, inclusiv prin schimburi de studenți și de personal Erasmus+ și prin cooperarea dintre instituțiile de educație și formare, cum ar fi în cadrul alianțelor universităților europene și al centrelor de excelență profesională;
3. implicarea furnizorilor de educație și formare, a ecosistemelor industriale, a partenerilor sociali și a tuturor părților interesate relevante, inclusiv la nivel regional și local, prin intermediul Pactului privind competențele, în identificarea în comun a nevoilor de recalificare și perfecționare pentru tranziția verde;
4. dezvoltarea în continuare a bazei de dovezi pentru aptitudinile și competențele necesare pentru tranziția verde, colaborând cu Cedefop și cu alte organizații relevante, fără a crea noi obligații de raportare sau sarcini suplimentare pentru statele membre;

5. continuarea eforturilor, împreună cu Grupul permanent pentru indicatori și criterii de referință, cu privire la elaborarea unor indicatori posibili sau a unor ținte la nivelul UE în domeniul durabilității, inclusiv înverzirea sistemelor de educație și formare;
 6. promovarea în continuare a instrumentelor și programelor UE existente pentru a sprijini aptitudinile și competențele pentru tranziția verde, în strânsă cooperare cu statele membre;
 7. punerea în aplicare și pregătirea inițiativelor menite să consolideze competitivitatea Europei și pregătirea ei viitoare și să sprijine statele membre în realizarea unei tranziții verzi reușite în și prin educație și formare.
-

Context politic

1. Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, JO C 189, 4.6.2018, p. 1.
2. Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, JO C 417, 2.12.2020, p. 1.
3. Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a Spațiului european al educației (2021-2030), JO C 66, 26.2.2021, p. 1.
4. Rezoluția Consiliului privind un nou plan european pentru învățarea în rândul adulților (2021-2030), JO C 504, 14.12.2021, p. 9.
5. Recomandarea Consiliului din 5 aprilie 2022 privind crearea de punți pentru o cooperare europeană eficientă în domeniul învățământului superior, JO C 160, 13.4.2022, p. 1.
6. Concluziile Consiliului privind o strategie europeană de capacitate a instituțiilor de învățământ superior pentru viitorul Europei, JO C 167, 21.4.2022, p. 9.
7. Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică, JO C 243, 27.6.2022, p. 35.
8. Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională, JO C 243, 27.6.2022, p. 10.
9. Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind conturile personale de învățare, JO C 243, 27.6.2022, p. 26.
10. Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind învățarea pentru tranziția verde și dezvoltarea durabilă, JO C 243, 27.6.2022, p. 1.